

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Juni 2024

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

lægemiddelanbefalinger

Opfølgning i sagen om lægemiddelanbefalinger (beretning nr. 5/2019)

28. maj 2024

RN 405/24

I. Baggrund og konklusion

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om lægemiddelanbefalinger, som blev indledt med en beretning i 2019. Opfølgningen sker med henblik på at vurdere, om Indenrigs- og Sundhedsministeriets initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorerne bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Vi har tidligere behandlet sagen i notater til Statsrevisorerne af 3. august 2020 og 26. januar 2023.

2. Beretningen handlede om, hvorvidt det daværende Sundheds- og Ældreministerium (nu Indenrigs- og Sundhedsministeriet) understøttede, at ministeriets egne lægemiddelanbefalinger havde effekt i behandlingen af patienter i almen praksis.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det problematisk, at brugen af lægemidler udskrevet i almen praksis i flere tilfælde kun langsomt blev tilpasset nye eller ændrede lægemiddelanbefalinger fra Sundhedsstyrelsen. Statsrevisorerne bemærkede, at risikoen var, at patienterne ikke fik den behandling, som havde størst effekt og/eller færrest mulige bivirkninger. Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende, at Sundheds- og Ældreministeriet ikke i tilstrækkelig grad havde fulgt op på og understøttet, at Sundhedsstyrelsens lægemiddelanbefalinger blev fulgt og fik størst mulig effekt i almen praksis.

Konklusion

Rigsrevisionens opfølgning viser, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet fortsat kun i begrænset omfang har taget initiativer til at forbedre formidlingen af lægemiddelanbefalingerne og sikre, at regionerne får bedre viden om lægernes udskrivningsmønstre.

Rigsrevisionens opfølgning viser, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet i starten af 2024 indledte et arbejde med at forbedre formidlingen af Sundhedsstyrelsens lægemiddelanbefalinger på de hjemmesider, hvor de praktiserende læger finder deres information. Der foreligger dog endnu ikke en konkret aftale herom.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Rigsrevisionen konstaterer, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ikke længere vurderer, at der er behov for at afklare hierarkiet mellem de forskellige lægemiddelanbefalinger, som bliver udstedt af Sundhedsstyrelsen og af andre aktører på området, fx regionerne og de lægevidenskabelige selskaber. I sin redegørelse til beretningen forventede ministeren, at afklaringen af hierarkiet mellem de forskellige aktører på lægemiddeldområdet ville gøre det lettere for de praktiserende læger at sortere i den faglige nyhedsstrøm. Rigsrevisionen konstaterer, at ministeriet ikke har undersøgt, om de aktører, som i forbindelse med beretningen udtrykte ønske om en afklaring, stadig mener, at der er behov for en afklaring. Rigsrevisionen vurderer, at denne del af opfølgningen ikke kan bringes videre, og afslutter derfor denne del af punktet.

Rigsrevisionens opfølgning viser desuden, at det evalueringsværktøj, der skal give regionerne bedre indsigt i de praktiserende lægers udskrivningsmønstre, ikke er forbedret siden ministerredøgørelsen i 2020 og fortsat ikke er færdigudviklet. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at alle funktionerne i systemet er klar primo 2025.

Rigsrevisionen vurderer, at der ikke har været den fornødne fremdrift i alle dele af sagen.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Indenrigs- og Sundhedsministeriets og regionernes initiativer til at forbedre formidlingen af lægemiddelanbefalingerne, så de er let tilgængelige for de praktiserende læger, der hvor de får deres information om lægemiddelanbefalinger
- Indenrigs- og Sundhedsministeriets initiativer til at sikre, at regionerne får viden om lægernes udskrivningsmønstre, så de kan målrette deres indsatser og følge, om lægemiddelanbefalingerne får effekt.

II. Status på sagen

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningspunkt	Status
1. Indenrigs- og Sundhedsministeriets og regionernes initiativer til at forbedre formidlingen af lægemiddelanbefalingerne, så de er let tilgængelige for de praktiserende læger, der hvor de får deres information om lægemiddelanbefalinger.	Indenrigs- og Sundhedsministeriets initiativer behandles i dette notat og følges fortsat. Dog afsluttes opfølgningen på etableringen af et hierarki for lægemiddelanbefalinger. Regionernes initiativer blev afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 26. januar 2023.
2. Indenrigs- og Sundhedsministeriets initiativer til at forbedre koordineringen mellem lægemiddelanbefalinger og tilskuds vurderinger.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 26. januar 2023.
3. Indenrigs- og Sundhedsministeriets initiativer til at sikre, at regionerne får viden om lægernes udskrivningsmønstre, så de kan målrette deres indsatser og følge, om lægemiddelanbefalingerne får effekt.	Behandles i dette notat og følges fortsat.

III. Indenrigs- og Sundhedsministeriets initiativer

5. Vi gennemgår i det følgende Indenrigs- og Sundhedsministeriets initiativer i forhold til de udestående opfølgingspunkter.

6. Opfølgningen er baseret på redegørelser fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Sundhedsstyrelsen og Sundhedsdatastyrelsen.

Forbedring af formidlingen af lægemiddelanbefalinger

7. Statsrevisorerne bemærkede, at Sundheds- og Ældreministeriets formidling af lægemiddelanbefalinger ikke var let tilgængelig for de alment praktiserende læger, og at lægerne hovedsageligt søgte deres information fra andre kilder end Sundhedsstyrelsen.

8. Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyste i forbindelse med Rigsrevisionens opfølgning i januar 2023, at det ville kræve særskilt finansiering at oprette et centralt offentligt netsted med lægemiddelanbefalinger. Finansieringen var ikke afsat, og ministeriet vurderede derfor, at der ikke var bevillingsmæssig hjemmel hertil. Ministeriet oplyste, at ministeriet i stedet ville forbedre formidlingen af lægemiddelanbefalinger de steder, hvor de praktiserende læger finder deres information. Ministeriet ville undersøge, om det var muligt at genetablere et samarbejde med Medicin.dk, så oplysninger om lægemiddelanbefalinger fra Sundhedsstyrelsen kunne indgå heri.

9. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i forbindelse med denne opfølgning oplyst, at Sundhedsstyrelsen i januar 2024 har haft et indledende møde med Medicin.dk om at styrke det gensidige samarbejde og sikre en mere retvisende videreformidling af myndighedernes lægemiddelanbefalinger. Der foreligger dog endnu ikke en konkret aftale herom.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har videre oplyst, at Sundhedsstyrelsen har gjort Lægehåndbogen opmærksom på, at Sundhedsstyrelsens anbefalinger skal formidles. Det indebærer, at Lægehåndbogen kun linker til gældende forløbsbeskrivelser, retningslinjer, vejledninger og anbefalinger eller angiver, hvis de ikke er gældende. Lægehåndbogen har understøttet dette ved at opdatere sine interne vejledninger.

10. Sundhedsstyrelsen har oplyst, at styrelsen vil afdække udfordringerne på lægemiddelområdet i almen praksis og udarbejde en strategi for, hvordan styrelsen fremadrettet bedre kan kommunikere og rådgive om lægemiddelanbefalinger. Styrelsen forventer, at strategiarbejdet er færdigt i efteråret 2024.

11. Som led i arbejdet med at forbedre formidlingen af lægemiddelanbefalingerne og efter ønske fra Danske Regioner og Lægeforeningen lovede den daværende sundheds- og ældreminister i sin redegørelse til beretningen, at ministeren ville *”invitere de relevante myndigheder, faglige organisationer og Danske Regioner til at starte et arbejde op, hvor de sammen med repræsentanter for ministeriet og relevante styrelser klarlægger status og forpligtelser, herunder indbyrdes hierarki, for de forskellige faglige anbefalinger, retningslinjer, behandlingsvejledninger m.v., som vedrører praktiserende lægers ordination af lægemidler på udvalgte områder”*. Det var ministerens forventning, at afklaringen af hierarkiet med de forskellige aktører på lægemiddelområdet ville gøre det lettere for de alment praktiserende læger at sortere i den faglige nyhedsstrøm.

Medicin.dk

Medicin.dk formidler klinisk relevant information om medicin. Informationen udarbejdes af speciallæger, tandlæger og farmaceuter, som er udpeget af de lægevidenskabelige selskaber. Medicin.dk er en del af Dansk Lægemiddel Information A/S, der er et datterselskab til Lægemiddelindustriforeningen (Lif), som er en brancheorganisation for de forskende danske og udenlandske lægemiddelvirksomheder i Danmark.

Medicin.dk består af pro.medicin.dk og min.medicin.dk til henholdsvis sundhedsfagligt personale og borgere.

Lægehåndbogen

Lægehåndbogen er en del af Sundhed.dk, som er en selvstændig offentlig virksomhed etableret i et samarbejde mellem regionerne, kommunerne og Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Ministeriet har ikke instruktionsbeføjelser over for Lægehåndbogen. I Lægehåndbogen kan man finde information om bl.a. medicinsk behandling og links til vejledninger.

12. Rigsrevisionen konstaterer, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ikke længere har planer om at afklare hierarkiet for faglige retningslinjer mv. på lægemiddelområdet med Danske Regioner og de faglige organisationer. Ministeriet har ikke taget kontakt til Danske Regioner eller de faglige organisationer for at undersøge, om de stadig mener, at der er behov for en afklaring af hierarkiet og de andre initiativer, som blev lovet i sundheds- og ældreministerens redegørelse.

Sikring af regionernes viden om lægernes udskrivningsmønstre

13. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen bemærkede de, at der i alle regioner var læger med uhensigtsmæssig udskrivning af lægemidler, men at regionernes muligheder for at overvåge og reagere over for dette var begrænsede.

De 4 temaer i Ordiprax+

- Antibiotika
- Afhængighedsskabende medicin
- Polyfarmaci (ikke klar)
- Alle lægemidler (ikke klar).

14. Sundheds- og ældreministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at regionerne kunne overvåge udskrivningsmønstre i almen praksis via ordiprax.dk, og at der var flere funktionaliteter på vej i det nye system Ordiprax+. Rigsrevisionen konstaterede i forbindelse med den seneste opfølgning i januar 2023, at udviklingen af Ordiprax+ havde stået stille siden slutningen af 2020.

15. Vores opfølgning viser, at det fortsat kun er 2 ud af de oprindelige 4 temaer i Ordiprax+, der er i drift. Der er i perioden 2024-2027 afsat 23,6 mio. kr. til videreudvikling af Ordiprax+ i forbindelse med "Aftale om udmøntning om af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2024-2027". Pengene er afsat til et initiativ om øget viden om lægers ordinationsmønstre om antipsykotika, men er også afsat til at udvide Ordiprax+ til at omfatte alle lægemidler.

Polyfarmaci

Polyfarmaci betyder brug af flere lægemidler samtidigt. Polyfarmaci bliver ofte defineret som mindst 5 lægemidler. Polyfarmaci kan være i overensstemmelse med retningslinjerne, men kan også være et tegn på uhensigtsmæssig medicinering.

Sundhedsdatastyrelsen har oplyst, at styrelsen dermed vil udvide Ordiprax+ med de 2 sidste temaer (polyfarmaci og alle lægemidler) og udvikle mulighederne for, at regionerne kan foretage analyser af lægernes udskrivningsmønstre. Sundhedsdatastyrelsen har oplyst, at styrelsen vil påbegynde arbejdet i august 2024, og regner med, at regionerne kan tilgå data i starten af 2025.

16. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

Birgitte Hansen